

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3CdoPr/8/2025
Identifikačné číslo spisu:	4623201029
Dátum vydania rozhodnutia:	24.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:4623201029.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu O..., narodeného E. zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Križanom, Nitra, Štefániková trieda 2/3, proti žalovanému Nitrianskemu samosprávnemu kraju, Nitra, Rázusova 2915/2A, IČO: 37861298, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru, vedenom na Okresnom súde Nitra sp. zn. TO-8Cpr/7/2023, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7CoPr/1/2024 zo 6. marca 2025, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 7. marca 2024 č. k. TO-8Cpr/7/2023-191 žalobu zamietol (I. výrok) a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o konkrétnej sume tejto náhrady rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (II. výrok).

1.1. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil súd s poukazom na čl. 1, čl. 2, § 13 ods. 1, 3, § 61 ods. 2, § 62 ods. 1, 3 písm. b), § 62 ods. 7, § 63 ods. 1 písm. b), ods. 2, § 74, § 77 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“, „ZP“), čl. 1, čl. 2, § 34, § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“).

1.2. V konaní mal okresný súd za preukázané, že žalobca uzatvoril pracovný pomer so žalovaným pracovnou zmluvou z 12. júla 2002. Dňa 20. januára 2023 nadobudla účinnosť nová organizačná štruktúra žalovaného na základe Rozhodnutia zamestnávateľa o organizačnej zmene v zmysle ust. § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce s tým, že bola zrušená i pracovná pozícia žalobcu; pričom žalobca od žalovaného prevzal 24. januára 2023 výpoveď z pracovného pomeru z dôvodu nadbytočnosti zamestnanca. Sporným v konaní boli námietky žalobcu, konkrétne nedoručenie zástupcom zamestnancov písomnej žiadosti o prerokovanie výpovede; skončenie pracovného pomeru z dôvodu údajnej nadbytočnosti, neoboznámenie s rozhodnutím o organizačnej zmene, oneskorene predložený organizačný poriadok, splnenie ponukovej povinnosti, vhodnosť práce pre zamestnanca, požadovaná prax pre pozíciu poradcu pre riešenie problémov rómskych komunit, neponúknutie pracovných pozícií

vyhlásených na výberové konanie 1. marca 2023, odborný referent na komunikačnom oddelení a 11. apríla 2023 odborný referent správy majetku.

1.2.1. K nedoručeniu zástupcom zamestnancov písomnej žiadosti o prerokovanie výpovede súd uviedol, že zamestnávateľ je povinný výpoveď vopred prerokovať so zástupcom zamestnancov. Bez tohto predchádzajúceho prerokovania je výpoveď neplatná. Žalobcom namietaná skutočnosť, že žalovaný nedoručil písomnú žiadosť na prerokovanie, ale mal doručiť pozvánku na rokovanie, nerobí túto žiadosť neplatnou. Zákonník práce upravuje z pohľadu formálnych náležitostí len žiadosť zamestnávateľa o prerokovanie, pričom vyžaduje jej písomnú podobu (neustanovuje však doložku neplatnosti). V konaní bolo preukázané, že žalovaným bola dňa 18. januára 2023 spísaná zápisnica zo stretnutia (zástupcu) zamestnávateľa a zástupcov zamestnancov (odborovej organizácie), predmetom ktorého bolo informovanie zástupcu zamestnancov odborovej organizácie o vydaní rozhodnutia zamestnávateľa o organizačnej zmene (z 18. januára 2023), odovzdanie listín, pozvánka na rokovanie. Zástupcovia zamestnancov vzali na vedomie obsah stretnutia a všetky prerokované informácie, vyjadrili s postupom v podobe skončenia pracovných pomerov so všetkými uvedenými zamestnancami súhlas a rovnako tak vyjadrili súhlas s predmetnými zmenami v organizačnej štruktúre zamestnávateľa. Vzhľadom na uvedené bol žalovaným dodržaný zákonný postup a námietka žalobcu bola nedôvodná.

1.2.2. K skončeniu pracovného pomeru z dôvodu údajnej nadbytočnosti súd uviedol, že v danom prípade bolo preukázané, že u žalovaného došlo k organizačným zmenám na základe Rozhodnutia zamestnávateľa o organizačnej zmene 18. januára 2023, v dôsledku čoho sa stal žalobca, ktorý pracoval na pracovnej pozícii vedúceho referátu prvého kontaktu s občanmi - na oddelení vnútornej správy Kancelárie riaditeľa ÚNSK nadbytočný, nakoľko jeho pracovná pozícia bola zrušená. Súd nie je oprávnený v tomto smere rozhodnúť zamestnávateľa preskúmať. Podľa organizačnej zmeny bolo zrušených 49 pracovných pozícií a vytvorených 8 pracovných miest. V konaní bolo preukázané, že nová organizačná štruktúra ako i Organizačný poriadok boli prijaté dňa 18. januára 2023 a výpoveď bola daná žalobcovi dňa 24. januára 2024, pričom bola dodržaná zásada, že rozhodnutie zamestnávateľa o zmenách spôsobujúcich nadbytočnosť zamestnanca musí byť prijaté ešte predtým, než zamestnávateľ doručí výpoveď. Prekážkou platnosti výpovede naopak nie je skutočnosť, že zmeny v zmysle rozhodnutia nastanú až po doručení výpovede (napr. až dňom uplynutia výpovednej doby). Vo výpovedi z pracovného pomeru danej žalobcovi žalovaný ako zamestnávateľ skutkovo vymedzil dôvod výpovede. K neoboznámeniu s rozhodnutím o organizačnej zmene a k oneskorene predloženému organizačnému poriadku súd uviedol, že zo žiadneho ustanovenia Zákonníka práce nevyplýva, že by zamestnávateľ bol povinný prerokovať organizačnú zmenu s každým zamestnancom, ktorého sa týka alebo môže týkať. Námietka žalobcu, že mu nebolo predložené rozhodnutie o organizačnej zmene, ktoré podľa výpovede svedkyne IB. mu bolo dané k nahliadnutiu pri pohovore dňa 24. januára 2023 a bol mu oneskorene predložený organizačný poriadok, nie je dôvodom neplatnosti výpovede. Bolo nepochybné, že organizačnou zmenou bolo zrušené pracovné miesto, ktoré zastával žalobca. V konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou pre nadbytočnosť súd skúma len existenciu organizačnej zmeny. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa splnenia ponukovej povinnosti, vhodnosti práce pre zamestnanca súd prvej inštancie uviedol, že ponuka vhodného zamestnania sa musí uskutočniť ešte predtým, než zamestnávateľ dá zamestnancovi výpoveď. Na platnosť výpovede zo strany zamestnávateľa sa vyžaduje aj preukázanie, že zamestnanec ponuku odmietol, čo je dôležité najmä v prípade súdneho sporu. Ponuková povinnosť je Zákonníkom práce aj súdnou praxou koncipovaná a vykladaná široko. Zákonník práce nerieši ani to, akou formou má dôjsť k ponuke inej vhodnej práce. Aby zamestnávateľ vedel preukázať, že skutočne k nej došlo, ponuka a aj jej prijatie (prípadne neprijatie) by malo byť v písomnej forme a vlastnoručne podpísané zamestnancom. Toto bolo zo strany žalovaného splnené. Z listiny Splnenie si ponukovej povinnosti z 24. januára 2023 jednoznačne vyplynulo, že pred daním výpovede žalobcovi pre nadbytočnosť, bol zamestnávateľom oboznámený žalobca, že u zamestnávateľa existujú v čase podania výpovede viaceré voľné pracovné pozície, ktoré boli v listine špecifikované, sú totožné s pracovnými pozíciami uvedenými i v Rozhodnutí zamestnávateľa o organizačnej zmene, pričom žalobca podpísal dokument, k oznámeným voľným pracovným pozíciám v ponukovom konaní sa nevyjadril, i keď mal na to možnosť i písomne v časti pred svojím podpisom. V danom prípade súd konštatoval, že vzhľadom na existenciu organizačnej zmeny, v dôsledku ktorej sa žalobca stáva nadbytočným, existuje príčinná súvislosť medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou, javí sa, že formálne sú naplnené podmienky skutkovej podstaty tak, ako má na mysli

ust. § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce. Pozícia, ktorú namietal žalobca, že mu nebola ponúknutá, bola pozícia ako sám uviedol dočasne voľná - odborný referent administrácie archívnych spisov, odborný referent správy majetku, odborný referent na oddelení kultúrnych ciest a podujatí a na dobu neurčitú poradca pre riešenie problémov rómskych komúní. Pokiaľ ide o dočasne voľné pracovné pozície, voľným pracovným miestom, ktoré je zamestnávateľ povinný ponúknuť zamestnancovi pred daním výpovede, nie je miesto uvoľnené iba dočasne, napr. počas pracovného voľna poskytnutého inému zamestnancovi z dôvodu jeho dôležitej prekážky v práci. Žalovaný preukázal, že v čase výpovede mal voľné pracovné miesta, ktoré i uviedol v ponukovej povinnosti, ku ktorým sa žalobca nevyjadril, išlo o 3 miesta dočasné a tri miesta, na ktoré nespĺňal žalobca kvalifikačné predpoklady. U odborného referenta pre projektovú činnosť sa vyžadovalo vysokoškolské vzdelanie z technického odboru - stavebníctvo, ktoré žalobca nemá a pri pozícii poradcu pre riešenie problémov rómskych komúní sa vyžadovalo vysokoškolské vzdelanie II. stupňa (humanitné zameranie), čo žalobca spĺňal, ale nespĺňal ďalšiu kvalifikačnú podmienku a to minimálne 5 rokov praxe v oblasti romologických štúdií a projektov. Súd v konaní nevypočul žalobcom navrhnutých svedkov, ktorých žiadal vypočuť k otázke objasnenia skutočností, ktoré viedli k skončeniu jeho pracovného pomeru, nakoľko dokazovanie, ktoré v tomto smere bolo vykonané súd považoval za dostatočné a výsluch svedkov by nepriniesol žiadne nové skutočnosti s poukazom na to, že k výpovedi došlo z dôvodu organizačných zmien u žalovaného, zrušenia pracovnej pozície žalobcu, čím sa stal nadbytočným.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 6. marca 2025 č. k. 7CoPr/1/2024-240 podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (I. výrok), potom ako doplnil v zmysle ust. § 384 ods. 1 a 2 CSP dokazovanie na odvolacom súde výsluchom strán sporu, svedkyne N.; žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (II. výrok). Predmetom odvolacieho konania bolo posúdenie vecnej a právnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru s vecným odôvodnením konštatovania naplnenia hmotnoprávných podmienok ako aj formálnych náležitostí podanej výpovedi žalovaného žalobcovi.

2.1. Odvolací súd v súvislosti s námietkou žalobcu, že zástupcom zamestnancov nebola doručená písomná žiadosť o prerokovanie výpovede, sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a odkázal na odsek 11.1. rozsudku, pričom zdôraznil, že správne znenie ust. § 74 ZP je uvedené v bode 9.7. rozhodnutia. Spolupôsobenie zástupcu zamestnancov pri skončení pracovného pomeru zamestnanca je výrazným prejavom pracovnoprávnej ochrany zamestnanca. Prerokovanie výpovede a okamžitého skončenia pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa v právnej forme predchádzajúceho prerokovania so zástupcami zamestnancov je hmotnoprávnou podmienkou ich platnosti. Zákonník práce upravuje z pohľadu formálnych náležitostí len žiadosť zamestnávateľa o prerokovanie, pričom vyžaduje jej písomnú podobu, formu prerokovania zákonné ustanovenie neupravuje, čím je prípustné potom využiť akúkoľvek formu (písomnú, osobnú), ktorá nevzbudí pochybnosť o tom, že k prerokovaniu došlo. Žiadosť zamestnávateľa o prerokovanie by mala byť konkrétna, tak aby bol dostatočne skutkovo v nej vymedzený dôvod skončenia, aby zástupcovia zamestnancov mali možnosť kvalifikovane sa vyjadriť ku skončeniu pracovného pomeru na základe dostatočných informácií.

2.2. V danom prípade táto podmienka bola splnená, pretože dňa 18. januára 2023 sa uskutočnilo stretnutie zástupcov zamestnávateľa a zástupcu zamestnancov (odborovej organizácie), na ktorom zástupcovia zamestnávateľa informovali zástupcu odborovej organizácie o vydaní rozhodnutia zamestnávateľa o organizačnej zmene z 18. januára 2003, v dôsledku ktorého sa mení organizačná štruktúra a organizačný poriadok zamestnávateľa, následkom ktorého dochádza k zrušeniu viacerých pracovných miest u zamestnávateľa. Účelom tohto stretnutia bolo aj odovzdanie listín s pozvánkou na rokovanie, ako aj samotné výpovede dané zamestnancom. Na tomto stretnutí sa prítomní dohodli, že sa uskutoční stretnutie medzi zamestnávateľom a zástupcami odborovej organizácie, ktoré sa i uskutočnilo 24. januára 2023 a zástupcovia zamestnancov vyjadrili súhlas s predmetnými zmenami v organizačnej štruktúre zamestnávateľa, ako aj danými výpoveďami zamestnancov. Zástupcovia zamestnancov mali konkrétnu vedomosť o dôvodoch skončenia pracovného pomeru, nebolo to len formálne konanie. Bolo by príliš formálne trvať na písomnej žiadosti, keď zástupcovia zamestnancov poznali obsah stretnutia, zástupcom zamestnancov boli doručené listiny súvisiace s organizačnými zmenami, ako aj výpoveďami

zamestnancov, bola im doručená pozvánka na osobné stretnutie.

2.3. Odvolací súd potom ako doplnil dokazovanie výsluchom sporových strán sporu, ako aj výsluchom svedkyne IB. dospel vzhľadom na ďalšiu odvolaciu námietku žalobcu k záveru o splnení si ponukovej povinnosti inej vhodnej práce zo strany žalovaného podľa § 63 ods. 1 písm. a), b) ZK. Ponukovú povinnosť musí zamestnávateľ splniť ešte predtým, než pristúpi k výpovedi. Ponúkaná vhodná práca môže byť akákoľvek práca, ktorú má zamestnávateľ k dispozícii. Žalovaný na odvolacom pojednávaní jednoznačne potvrdil, že na stretnutí z 24. januára 2023, kedy bola žalobcovi doručovaná výpoveď, bol žalobca oboznámený s rozhodnutím o organizačnej zmene s tým, že sa stáva pre zamestnávateľa nadbytočným. Boli mu oznámené voľné pracovné miesta zamestnávateľa k dispozícii, konkrétne tri pracovné miesta, ktoré boli voľné len dočasne. Na toto žalobca nereagoval, zaujímala ho len finančná stránka veci. Čo sa týka ďalších dvoch pracovných miest, a to odborný referent pre projektovú činnosť, na toto žalobca nespĺňal predpoklady a čo sa týka poradcu pre riešenie problémov rómskych komunít, v tomto prípade bola požadovaná prax najmenej 5 rokov, ktoré žalobca nespĺňal. Opätovne zdôraznil, že napriek tomu, že nepovažovali tieto pozície za vhodné, boli mu ponúknuté, vysvetlili sa mu všetky finančné záležitosti, aj dobu trvania, kedy sa má na miesto vrátiť pôvodná pracovníčka. Túto jeho výpoveď potvrdila aj svedkyňa N., ktorá uviedla, že žalobcovi boli vysvetlené všetky finančné záležitosti pri ukončení pracovného pomeru v prípade pracovných miest na dobu určitú, tieto miesta mu boli ponúknuté, avšak on na ne nereflektoval, mal možnosť sa vyjadriť. Čo sa týka pracovného miesta poradcu pre riešenie problémov rómskych komunít, toto miesto mu nebolo ponúknuté, pretože nespĺňal stanové predpoklady. Odvolací súd uviedol, že v porovnaní s prácou, ktorú žalobca až doteraz vykonával v pracovnom pomere na dobu neurčitú, a ktorá v dôsledku rozhodnutia o organizačnej zmene odpadla, je ponuka voľného pracovného miesta na dobu určitú nevýhodná. Ak by však žalovaný nemal k dispozícii žiadnu inú vhodnú prácu na dobu neurčitú, a ak by uvedené pracovné miesta boli jedinou možnosťou ako žalobcu ďalej zamestnávať v mieste, ktoré bolo dojednané ako miesto výkonu práce, bolo povinnosťou žalovaného mu tieto miesta ponúknuť. Odvolací súd, hodnotiac tieto výpovede nezistil dôvody, pre ktoré by ich výpovede považoval za nedôveryhodné, a pre ktoré by ich automaticky diskvalifikoval. Výpoveď žalovaného, ako aj svedkyne, boli konzistentné, bez vnútorných rozporov, a nezistil dôvody, pre ktoré by výpoveď svedkyne nepovažoval za dôveryhodnú. Svedkyňa bola priamo prítomná pri rokovaní so žalobcom. Žalobca mal možnosť sa vyjadriť a vysloviť svoj názor, čo však nevyužil a na odvolacom pojednávaní zotrval na svojich tvrdeniach, že žiadne miesto mu ponúknuté nebolo. Toto jeho tvrdenie bolo vyvrátené výpoveďou žalovaného a svedkyne. Odvolací súd, po takto doplnenom dokazovaní dospel k záveru, že žalovaný si splnil hmotnoprávnu podmienku dania výpovede, a to splnenie si ponukovej povinnosti, keď žalobcovi boli ponúknuté voľné pracovné miesta. Pokiaľ žalobca namietal, že prax nie je kvalifikačnou podmienkou, keď mal záujem obsadiť miesto poradcu pre riešenie problémov rómskych komunít, v tejto súvislosti odvolací súd doplnil dokazovanie oboznámením sa s pracovným poriadkom tak, ako žiadal žalobca, avšak napriek tomu dospel k záveru, že ponúkaná pracovná pozícia - poradca pre riešenie problémov rómskych komunít, bola tak špecifická pracovná ponuka, kde zamestnávateľ mohol vyžadovať okrem vzdelania aj splnenie iných predpokladov, prípadne iných požiadaviek, a preto ak požadoval prax minimálne 5 rokov, nebolo to v rozpore s pracovným poriadkom zamestnávateľa. Keďže žalobca tieto predpoklady nespĺňal, nebolo ani nutné, mu toto pracovné miesto ponúkať.

2.4. Žalobca na odvolacom pojednávaní žiadal doplniť dokazovanie oboznámením sa s organizačným poriadkom, tento návrh na dokazovanie odvolací súd zamietol, keďže organizačný poriadok sa v spise nachádza na č. l. 149 a námietka žalobcu, že nemohol byť vydaný 18. januára 2023, nie je ničím podložená. Je jednoznačné, že dňa 18. januára 2023 došlo k organizačnej zmene a dňa 18. januára 2023 bol vypracovaný aj organizačný poriadok, ktorý bol v uvedený deň aj predsedom Nitrianskeho samosprávneho kraja, podpísaný. Organizačný poriadok nemohol byť vypracovaný predtým, ako došlo k organizačnej zmene. Následne tento organizačný poriadok bol prerokovaný s odborovou organizáciou 23. januára 2023. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd dospel k záveru, že doplnenie dokazovania oboznámením sa s organizačným poriadkom, by bolo nadbytočné a nezmenilo by skutkový stav, zistený súdom prvej inštancie.

2.5. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie vyvodzujúce jeho prípustnosť z ust. § 420 písm. f) a § 421 písm. a) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Dovolateľ uplatnil dovolací dôvod v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP namietajúc nevykonanie dôkazu na preukázanie neexistencie výpovedného dôvodu nadbytočnosti zamestnanca. Podľa názoru dovolateľa z predložených dôkazov vyplýva, že výkon úloh zo zrušenej pozície žalobcu prešiel na pozíciu správcu registratúry a registratúrneho strediska, potom práce vykonávané žalobcom zostali pre zamestnávateľa naďalej potrebné. Nevykonaním dôkazu oboznámením sa s registratúrnym poriadkom z 27. júna 2019 bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces. Zároveň namietal aj nepreskúmateľnosť rozhodnutia, keď dovolací súd nevychádzal zo všetkého, čo v konaní vyšlo najavo, postupoval v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou súdov.

3.2. Dovolateľ uplatňujúci dovolací dôvod v zmysle § 421 písm. a) CSP namietal porušenie ponukovej povinnosti a s tým súvisiacu vhodnosť voľného miesta, rozpor s dobrými mravmi, ochranu slabšej strany. V súvislosti s porušením ponukovej povinnosti uviedol, že v danom prípade žalovaný disponoval voľným pracovným miestom na dobu neurčitú (poradca pre riešenie problémov rómskych komunít), ktorú žalobcovi neponúkol. Nevyjadrenie sa k obsahu dokumentu ako odmietnutie neexistujúcej ponuky sa interpretovať s týmto obsahom nedá. Dovolateľ v týchto súvislostiach poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky („NS SR“) sp. zn. 1MCdo/5/2009, 3Cdo/261/2007, 4Cdo/306/2008, 3Cdo/33/2008, 4Cdo/222/2009, 1MCdo/5/2009, R15/1978, od ktorých sa podľa názoru dovolateľa dovolací súd odklonil. Zdravotný stav a schopnosti žalobcu neboli zo strany žalovaného spochybnené a žalobca spĺňal potrebnú kvalifikáciu na danú pozíciu, bolo povinnosťou žalovaného miesto poradcu pre riešenie problémov rómskych komunít žalobcovi ponúknuť, bez toho nemohla byť splnená hmotnoprávna podmienka platnosti výpovede. Rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení aj preto, lebo neposudzoval platnosť výpovede z pracovného pomeru v zmysle ust. § 63 ods. 1 písm. b) ZP aj z hľadiska, či takýto pracovný úkon je (nie je) v rozpore s dobrými mravmi. Takisto neskúmal ani skutočnosť, že zamestnávateľ ani nemal priestor na splnenie ponukovej povinnosti, a ak by aj voľné miesta žalobcovi ponúkol, čo žalobca kategoricky popiera, nedal mu čas na to, aby prijatie takej ponuky mohol zvážiť a rozhodnúť o nej nie v tiesni. Z vykonaných dôkazov jednoznačne vyplýva, že žalovaný počas výpovednej doby žalobcu mal k dispozícii voľné pracovné miesta, ale žalobcovi neponúkol zmenu pracovnej zmluvy za účelom udržania jeho zamestnania.

4. Žalovaný sa k podanému dovolaniu žalobcu vyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1, 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). Dovolací súd v dôsledku viazanosti dovolacími dôvodmi neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnenými dovolacími dôvodmi.

12. Žalobca v dovolaní namietal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, v dôsledku ktorého došlo k tomu, že mu bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď súd prvej inštancie nevykonával ním navrhovaný dôkaz - Organizačný poriadok účinný od 1. 4. 2019 resp. Registratúrny poriadok zo dňa 27. 6. 2019, ktorý bol podľa neho platný až do 01. 05. 2024, teda aj v čase dania výpovede. V dovolaní tiež namietal v rámci tvrdeného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie z dôvodu navzájom odporujúcich si tvrdení neopravených odvolacím súdom.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky, v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov (rozhodnutie Ústavného súdu SR zn. I. ÚS 26/94).

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 105/06, zn. III. ÚS 330/2013, rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/3/2019, sp. zn. 8Cdo/152/2018, bod 26., sp. zn. 5Cdo/57/2019, bod 9. a 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní, (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/41/2017, sp. zn. 3Cdo/214/2017, sp. zn. 8Cdo/5/2017, sp. zn. 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

16. Žalobca dovolaním namietal, že sa súdy pri hodnotení skutkového stavu nezaoberali jeho návrhom na dôkaz Organizačným poriadkom zo dňa 01. 04. 2019 resp. Registratúrnym poriadkom zo dňa 27. 06. 2019 podľa neho platným až do 01. 05. 2024, čo podľa neho preukazuje skutočnosť, že aj v čase dania výpovede za organizáciu a riadny chod správy registratúry u žalovaného zodpovedal vedúci referátu prvého kontaktu s občanmi, ktorú funkciu vykonával on, a preto nemohol byť nadbytočným.

17. Dovolací súd pri posudzovaní tejto námietky žalobcu vychádzal z toho, že dovolanie nie je opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci súdmi nižších inštancií. V dovolacom konaní nie je možné formulovať nové skutkové závery a dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, keďže (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (podľa § 442 CSP dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými pochybeniami v dokazovaní, a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanej veci nezistil.

18. K základným právam procesnej strany nesporne patrí aj právo navrhovať dokazovanie a predkladať dôkazy, ale nie je procesným pochybením súdu, ak procesnou stranou navrhované dôkazy neakceptuje. Súd hodnotí predložené dôkazy, resp. vykonáva dokazovanie aj inými dôkazmi, než predložia strany a následne ich hodnotí podľa svojho uváženia pridržiavajúc sa prislúchajúcich zákonných noriem. Civilný súdny poriadok vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov (§ 191 ods. 1 CSP) a táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom hodnotiacia úvaha súdu musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a výsledky hodnotenia dôkazov majú byť súčasťou odôvodnenia rozsudku. Procesným pochybením by bol taký postup súdu, ktorý by procesnej strane v konaní znemožnil dôkazy predkladať alebo navrhovať dokazovanie.

19. Dokazovanie je teda časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa žaloba (návrh) týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom konaní viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, nie strán. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení strany (účastníka) konania (R 125/1999). Procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo a z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno odôvodniť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa

ktorého tvrdená skutočnosť, ktorú má navrhnutý dôkaz overiť alebo vyvrátiť, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania. Ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím argumentom je nadbytočnosť dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť (5Cdo/151/2019). V súvislosti s námietkou strany sporu, že vo veci nebol jej skutkový stav dostatočne zistený, a že z tohto dôvodu došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov, dovolací súd už podľa predchádzajúcej úpravy (§ 237 ods. 1 písm. f) OSP) dospel k záveru, že to nie je dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strán sporu (rozhodnutia súdov zverejnené pod č. R 37/1993, R 125/1999 a R 42/1993 a rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/85/2010, sp. zn. 2Cdo/29/2011, sp. zn. 3Cdo/268/2012, sp. zn. 3Cdo/108/2016, sp. zn. 2Cdo/130/2011, sp. zn. 5Cdo/244/2011, sp. zn. 6Cdo/185/2011, sp. zn. 7Cdo/38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po zmene právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

20. Dovolaťel v žalobe označil ako dôkaz Organizačný poriadok a Registratúrny poriadok uvedením odkazu na webovú stránku žalovaného. Týmto spôsobom chcel preukázať pravdivosť svojho tvrdenia v žalobe, že podľa článku 13 ods. 1 odkazovaného Organizačného poriadku za organizáciu a riadny chod správy registratúry u žalovaného zodpovedá vedúci referátu prvého kontaktu s občanmi, a že podľa článku 1 ods. 4 odkazovaného Registratúrneho poriadku činnosť registratúrneho strediska a správu registratúry zabezpečuje referát prvého kontaktu s občanmi, ktorý viedol práve žalobca, teda preukázať, že čase dania výpovede nebol nadbytočným zamestnancom. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie Organizačným poriadkom žalovaného zo dňa 18. 01. 2023 nachádzajúcim sa v spise na č. l. 87, ako aj Organizačným poriadkom obsahujúcim podpis predsedu Nitrianskeho samosprávneho kraja nachádzajúcim sa v spise na č. l. 149. K argumentu žalobcu sa vyjadril v ods. 11.2. odôvodnenia svojho rozsudku, keď uviedol, že „V konaní bolo preukázané, že nová organizačná štruktúra ako i Organizačný poriadok boli prijaté dňa 18. 01. 2023 a výpoveď bola daná žalobcovi dňa 24. 01. 2024, pričom bola dodržaná zásada, že rozhodnutie zamestnávateľa o zmenách spôsobujúcich nadbytočnosť zamestnanca musí byť prijaté ešte predtým, než zamestnávateľ doručí výpoveď. Prekážkou platnosti výpovede naopak nie je skutočnosť, že zmeny v zmysle rozhodnutia nastanú až po doručení výpovede (napr. až dňom uplynutia výpovednej doby). Vo výpovedi z pracovného pomeru danej žalobcovi žalovaný ako zamestnávateľ skutkovo vymedzil dôvod výpovede. Vo výpovedi uviedol, že dôvodom skončenia pracovného pomeru je rozhodnutie o organizačnej zmene zo dňa 18. 01. 2023, ktorou sa s účinnosťou od 20. 01. 2023 zrušilo pracovné miesto žalobcu. Z výpovede je teda zrejmé, v čom konkrétne organizačná zmena spočíva a je tiež zrejmé, že dôsledkom organizačnej zmeny je nadbytočnosť žalobcu“, a v ods. 11.3. odôvodnenia, kde sa vyporiadal s námietkou oneskorene predloženého organizačného poriadku tak, že oneskorené predloženie organizačného poriadku nie je dôvodom neplatnosti výpovede, pričom považoval za nepochybné, že organizačnou zmenou bolo zrušené pracovné miesto, ktoré zastával žalobca. Dodal, že v konaní súd skúma len existenciu organizačnej zmeny, pričom rozhodnutie o organizačnej zmene nie je možné posudzovať z hľadiska jeho platnosti. Z tohto dôvodu námietka žalobcu nebola významnou okolnosťou pre posúdenie platnosti výpovede. Žalobca v odvolacom konaní žiadal doplniť dokazovanie Organizačným poriadkom. Tento návrh na dokazovanie odvolací súd zamietol, pričom zamietnutie vykonania tohto dôkazu odôvodnil v ods. 12 rozsudku tým, že „organizačný poriadok sa v spise nachádza na č. l. 149 a námietka žalobcu, že nemohol byť vydaný 18. 1. 2023, nie je ničím podložená. Je jednoznačné, že dňa 18. 1. 2023 došlo k organizačnej zmene a dňa 18. 1. 2023 bol vypracovaný aj organizačný poriadok, ktorý bol v uvedený deň aj predsedom Nitrianskeho samosprávneho kraja podpísaný. Organizačný poriadok nemohol byť vypracovaný predtým, ako došlo k organizačnej zmene. Následne tento organizačný poriadok bol prerokovaný s odborovou organizáciou dňa 23. 1. 2023. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd dospel k záveru, že doplnenie dokazovania oboznámením sa s organizačným poriadkom by bolo

nadbytočné, a nezmenilo by skutkový stav, zistený súdom prvej inštancie.“ Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inšancií vyplýva jednak, že sa namietaným návrhom žalobcu na doplnenie dokazovania riadne zaoberali a zamietnutie návrhu aj riadne a zákonne odôvodnili jednak nadbytočnosťou, jednak chýbajúcou vypovedacou potenciou, teda spôsobilosťou dôkazu preukázať resp. spochybníť právne významné skutočnosti.

21. Nevykonanie dôkazov navrhnutých stranami sporu nie je postupom, ktorým by súd odňal strane sporu možnosť konať pred súdom. Rozhodovanie o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie stranám. Vzhľadom na takto stanovený postup súdu pre dokazovanie skutkového stavu veci neobstojí dovolacia námietka žalobcu, že postupom súdov nižšej inštancie mu bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva.

22. Žalobca namietal v dovolaní tiež nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie z dôvodu navzájom odporujúcich si tvrdení neopravených odvolacím súdom, ktorý dôvod procesnoprávne kvalifikoval ako dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Nepreskúmateľnosť alebo zmätočnosť súdneho rozhodnutia predstavuje iný dovolací dôvod, a to porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 105/06, zn. III. ÚS 330/2013, rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/3/2019, sp. zn. 8Cdo/152/2018, bod 26., sp. zn. 5Cdo/57/2019, bod 9. a 10.). Nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie žalobca videl v nezlučiteľnosti názorov súdu prvej inštancie v súvislosti so splnením ponukovej povinnosti vyjadrených v ods. 11.4. („Aby zamestnávateľ vedel preukázať, že skutočne k nej došlo, ponuka a jej prijatie /prípadne neprijatie/ by malo byť v písomnej forme a vlastnoručne podpísané zamestnancom. Toto bolo zo strany žalovaného splnené.“), a v ods. 11.6. odôvodnenia („žalovaný v čase dania výpovede nedisponoval vhodnými pracovnými miestami, ktoré by bol povinný žalobcovi ponúknuť“) a v ods. 8 odôvodnenia, v ktorom konštatoval, že „žalovaný žalobcovi oznámil, že nemá pre neho inú vhodnú prácu, teda ho nemôže ďalej zamestnávať, a to ani na kratší pracovný čas. K splneniu ponukovej povinnosti zo strany žalovaného preto došlo daným spôsobom, kedy mu zamestnávateľ oznámil, že nemá pre neho inú vhodnú voľnú pracovnú pozíciu (prácu), ktorú by mohol ponúknuť.“. Dovolací súd v súvislosti s uvedenou námietkou poukazuje, že žalobca neuvádza celé znenie namietaného ods. 11.4. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie. V ďalšej časti odôvodnenia súd prvej inštancie vysvetľuje, prečo považuje hmotnoprávnu podmienku ponukovej povinnosti žalovaného za splnenú, keď uvádza, že „Z listiny Splnenie si ponukovej povinnosti zo dňa 24. 01. 2023 jednoznačne vyplynulo, že pred daním výpovede žalobcovi pre nadbytočnosť, bol zamestnávateľom oboznámený žalobca, že u zamestnávateľa existujú v čase podania výpovede viaceré voľné pracovné pozície, ktoré boli v listine špecifikované, tú totožné s pracovnými pozíciami uvedenými i v Rozhodnutí zamestnávateľa o organizačnej zmene, pričom žalobca podpísal dokument, k oznámeným voľným pracovným pozíciám v ponukovom konaní sa nevyjadril, i keď mal na to možnosť i písomne v časti pred svojím podpisom.“ Pokiaľ dovolateľ namieta, že tvrdenia súdu prvej inštancie neboli „opravené“ odvolacím súdom, dovolací súd poukazuje na ods. 11 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa vyporiadal s námietkou žalobcu týkajúcou sa splnenia ponukovej povinnosti a poukázal, že „žalobca mal možnosť vyjadriť sa, vysloviť svoj názor, čo však nevyužil. Následne uviedol, že po doplnenom dokazovaní výsluchom žalovaného a svedkyňou dospel k záveru, že žalovaný si splnil ponukovú povinnosť vo vzťahu k žalobcovi, keď žalobcovi boli ponúknuté voľné pracovné miesta“; vo vzťahu k pracovnému miestu poradcu pre riešenie problémov rómskych komúní dospel k názoru, že „nebolo ani nutné mu toto pracovné miesto ponúkať, keďže žalobca predpokladá na obsadenie tejto pozície nespĺňať“. Vysvetlenie záveru týkajúceho sa hmotnoprávnej podmienky ponukovej povinnosti pri výpovedi považuje dovolací súd vzhľadom na okolnosti prípadu za dostatočné, riadne odôvodnené a zrozumiteľné.

23. Dovolateľ v dovolaní pod časťou označenou ako „ochrana slabšej strany“ namietal, že odvolací súd aj napriek konfliktným výpovediam strán sporu a svedkyne o tom, či bola alebo nebola realizovaná ponuková povinnosť, nejasnosti vyložil v prospech zamestnávateľa ako silnejšej strany, a to napriek tomu, že iné dôkazy (splnenie ponukovej povinnosti) a vyjadrenia strán podľa neho jednoznačne potvrdili, že žalovaný jasne oznámil žalobcovi, že nemal pre neho vhodnú prácu. Túto námietku uplatnil v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Po preskúmaní obsahu námietky dospel

dovolací súd k záveru, že v nej dovolateľ namieta nesprávny procesný postup súdu pri hodnotení dôkazov, čo je dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP.

24. Dovolací súd k námietke uvádza, že žiadne ustanovenie CSP alebo Zákonníka práce neumožňuje, a zároveň neprikazuje súdu „vykladať“ dôkazy v prospech zamestnanca. „Výklad“ dôkazov je vo svojej podstate hodnotením dôkazov, ktorý postup sa aj v sporoch s ochranou slabšej strany, akou je predmetný individuálny pracovnoprávny spor, spravuje zásadou voľného hodnotenia dôkazov upravenou v § 191 CSP v spojení s § 323 CSP. Nesúhlas dovolateľa s procesným postupom odvolacieho súdu (ako aj súdu prvej inštancie) s hodnotením dôkazov, ich hodnotením v prospech protistrany resp. nevykonaním ďalších dôkazov, ktoré neboli relevantné pre opodstatnenosť uplatneného nároku, nemožno považovať za porušenie jeho procesných práv. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúca z ustanovenia § 191 CSP znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotiacia úvaha súdov v danom prípade podľa dovolacieho súdu zodpovedá zásadám formálnej logiky, vychádza zo zisteného skutkového stavu veci a z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnym posúdením veci (§ 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP). Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa súd stotožnil s jej právnymi názormi a navrhovaním dôkazov a ich hodnotením. Do práva na spravodlivý proces nepatrí ani právo na to, aby bola strana v spore úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení strán sporu, ako ani iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom strany sporu, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu, vrátane ich dôvodov a námietok.

25. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP a namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

26. Pre procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 písm. a) CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku vymedzí a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna, (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť o otázku hmotnoprávnu, (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu, (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

27. Pre situáciu upravenú ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) CSP je podstatným „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

28. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť, (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) je z hľadiska § 421 ods. 1 CSP irelevantná.

29. Otázka relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožní posúdiť prípustnosť (aj dôvodnosť) dovolania. Ak dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky v dovolaní dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania v Civilnom sporovom poriadku (rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, sp. zn. 3Cdo/94/2018, sp. zn.

30. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobca zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) k poukazu na § 421 ods. 1 písm. a) CSP neuviedol, v čom tento dovolací dôvod spočíva, nekonkretizoval právnú otázku, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Uviedol viacero rozhodnutí najvyššieho súdu, od ktorých sa mal odvolací súd napadnutým rozhodnutím odkloniť, zároveň podrobil kritike jeho právne a skutkové závery, avšak bez špecifikácie väzby na konkrétnu a zrozumiteľne vymedzenú právnú otázku. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že dovolateľom namietané ustanovenie § 63 ods. 2 Zákonníka práce upravujúce tzv. ponukovú povinnosť zamestnávateľa pri výpovedi danej z dôvodov uvedených v § 63 ods. 1 písm. a) až c) Zákonníka práce, (ktorej splnenie je hmotnoprávnou podmienkou platnosti výpovede) v sebe zahŕňa rôzne eventuálne právne otázky, ktoré v zásade možno rozdeliť na otázky obsahové alebo formálne. Vo vzťahu k ponukovej povinnosti ide o otázky týkajúce sa obsahu i formy plnenia ponukovej povinnosti, jej zrozumiteľnosti, včasnosti, otázky týkajúce sa obsahu i formy reakcie zamestnanca na ponuku práce. V kontexte materiálnych (obsahových) požiadaviek na ponúkanú prácu je možné v zmysle tohto ustanovenia namietat predovšetkým vhodnosť ponúkanej práce, či už z pohľadu priestorového kritéria (miesto výkonu práce) alebo jednotlivých vecných kritérií (zdravotná spôsobilosť, schopnosti a kvalifikácia zamestnanca). Z hľadiska formálneho možno v uvedenej súvislosti vymedziť dovoláciu otázku namietajúc napr. včasnosť ponuky práce alebo jej nezrozumiteľnosť či neurčitosť. Dovolateľ však v naznačenom smere dovoláciu otázku nesformuloval.

31. Ak by aj dovolací súd opomenul nedostatky pri formulovaní konkrétnej právnej otázky umožňujúcej pripustenie dovolania a považoval by dovolateľom uvádzané námietky týkajúce sa splnenia resp. porušenia ponukovej povinnosti a posúdenia vhodnosti voľného miesta, ako aj rozporu s dobrými mravmi za relevantné z pohľadu § 421 ods. 1 písm. a) CSP, tieto by v konečnom dôsledku neboli spôsobilé založiť prípustnosť jeho dovolania v zmysle uvedeného ustanovenia. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na nasledovné. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú, (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna, (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

31.1. V danej veci odvolací súd nezaložil rozhodnutie na posudzovaní otázky vhodnosti voľného miesta (ako sa dovoláva žalobca v časti svojho dovolania pod písmenom B). Odvolací súd nevyhovenie žalobe odôvodňoval preukázaným splnením ponukovej povinnosti žalovaným tým, že žalobcovi ponúkol všetky voľné pracovné miesta vrátane miesta poradcu pre riešenie problémov rómskych komunit, a zároveň dospel k záveru, že nebolo ani nutné, mu (žalobcovi - pozn. dovolacieho súdu) toto pracovné miesto ponúkať (z dôvodu nesplňania predpokladov pre výkon tejto práce).

32. Pokiaľ dovolateľ namietal, že odvolací súd neaplikoval na prejednáváný prípad § 3 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s čl. 2 vetou druhou a § 13 ods. 3 Zákonníka práce a neskúmal rozpor s dobrými mravmi, ani táto námietka nie je dôvodná. V dovolaní sa žalobca dovolával chýbajúceho posúdenia súladu postupu žalovaného pri výpovedi s dobrými mravmi v otázke nadbytočnosti, nedostatku časového priestoru na prijatie ponuky, neponúknutia zmeny pracovnej zmluvy za účelom udržania jeho zamestnania. Z rozhodnutia odvolacieho súdu i obsahu odvolania nevyplýva, že by žalobca rovnakú argumentáciu, akú uplatnil v dovolaní, uplatnil i v odvolaní, a tak odvolaciemu súdu umožnil zaujať k tejto právnej argumentácii žalobcu vlastné stanovisko. V odvolaní žalobca uvedený rozpor s dobrými mravmi a porušenie článku 2 Základných zásad Zákonníka práce namietal len v súvislosti s vyžadovaním praxe od zamestnanca v rámci ponuky vhodnej práce. Vychádzajúc z princípu subsidiarity

dovolací súd nemá možnosť riešiť také právne otázky, ktoré sa nestali predmetom odvolacieho prieskumu, a ktoré dovolateľ uplatnil prvýkrát až v dovolaní. Všeobecne princíp subsidiarity (uplatňovaný aj v ústavnom súdnictve) vychádza z toho, že najlepšie postaveným k plneniu úloh sú najnižšie články hierarchie súdov; vyššie články systému zasahujú len vtedy, kedy už prípad nemôže byť riešený na úrovni článku nižšieho. Ide o všeobecný princíp organizácie celej spoločnosti a súdnictva osobitne. Dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia je pre prípustnosť dovolania relevantný len vtedy, ak vec nesprávne právne posúdil odvolací súd. Avšak nemôže tomu tak byť v prípade, ak samotná strana sporu nevyužila svoje právo namietať konkrétnu nesprávnosť v rámci podaného odvolania, v takom prípade strana sporu mala možnosť uplatniť svoj vplyv na výsledok konania vo vzťahu ku konkrétnej otázke, ale keď tak neurobila, hoci tak urobiť mohla a mala, predmetná právna otázka sa nestala predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý nemal možnosť v rámci opravného konania vyhodnotiť jej opodstatnenosť aj vo vzťahu k existujúcej judikatúre najvyššieho súdu (por. 9Cdo/266/2020).

33. V preskúmvanej veci dovolateľ nevysvetlil tvrdený odklon rozhodnutia odvolacieho súdu v otázke splnenia ponukovej povinnosti od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu reprezentovanej rozhodnutím sp. zn. 1MCdo/5/2009, keďže v tomto rozhodnutí dovolací súd konštatoval porušenie ponukovej povinnosti zamestnávateľa v prípade, že neponúkol voľné pracovné miesta, ktorá vyžadujú nižšiu kvalifikáciu, než zamestnanec má. O takúto situáciu však v danej veci nešlo. V danom prípade nebolo preukázané ani tvrdené, že by žalovaný disponoval voľnými pracovnými miestami, na ktoré sa vyžaduje nižšie vzdelanie, než dovolateľ mal, a že by mu takéto miesto neponúkol. Rovnako dovolateľ riadne nevysvetlil odklon od rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/261/2007, v ktorom rozhodnutí bolo vyriešené preferovanie zamestnanca v pracovnom pomere na dobu neurčitú (žalobcu domáhajúceho sa určenia neplatnosti výpovede z dôvodu nesplnenia ponukovej povinnosti) pred zamestnancom v pracovnom pomere na dobu určitú tým spôsobom, že uvedený postup je v rozpore so zákazom diskriminácie. Rozhodnutie v danej veci nebolo založené na takejto skutkovej situácii. V rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/33/2008 bola prioritne riešená otázka nadbytočnosti zamestnanca (záver, že súd preskúmava splnenie podmienok výpovedného dôvodu, nie výber konkrétnej osoby, ak sú splnené zákonné predpoklady), ktorá otázka nebola predmetom sporu v danej veci. Vo veci sp. zn. 4Cdo/306/2008 Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k právnomu záveru, že pri výpovedi z dôvodu nadbytočnosti musí byť ponuková povinnosť podľa § 63 ods. 2 Zákonníka práce splnená tak, aby ponúkaná „iná vhodná práca“ bola skutočne primeraná rozsahu a povahe organizačnej zmeny a bola v súlade s dobrými mravmi (šlo o rozsah ponúkaného zníženého pracovného úväzku). V danej veci sa však dovolateľ nedomáha ponúknutia inej vhodnej práce; naopak namieta, že mu nebola zo strany žalovaného ponúknutá žiadna vhodná práca.

34. Dovolací súd zároveň na tomto mieste v súvislosti s námietkou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu uvádza, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1. 1. 1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na účel právnej úpravy dovolania, ktorým je v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci predovšetkým riešenie doteraz neriešených otázok zásadného právneho významu, do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6Cdo/29/2017, prijatý ako judikát R 71/2018).

35. Dovolateľ v označených častiach dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietal nesprávne vyhodnotený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci v súvislosti s nesprávnym posúdením výsledkov dokazovania, najmä listiny Splnenie si ponukovej povinnosti. Dovolateľ týmito argumentami vyjadril (len) svoj nesúhlas s procesom obstarávania skutkových podkladov a z toho prameniacimi skutkovými závermi súdmi, čo konkrétne predstavuje odklon odvolacieho súdu od prezentovanej ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, však neuviedol. Táto dovolacia argumentácia žalobcu je preto nespôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, sp. zn. 3Cdo/6/2017, sp. zn. 3Cdo/67/2017, sp. zn. 4Cdo/95/2017, sp. zn. 7Cdo/140/2017).

36. K poukazu na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21Cdo/1322/2002 dovolateľ tak isto neuviedol, v čom považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za nesprávne v dôsledku odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Okrem tohto pri posudzovaní tohto argumentu dovolateľa bolo treba vychádzať aj z toho, že pod pojem ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu nemožno zahrnúť rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/56/2017, sp. zn. 6Cdo/79/2017, sp. zn. 3Cdo/165/2018, sp. zn. 4Cdo/7/2018).

37. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

38. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanému ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinil žalobca (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanému žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

39. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.